

ACTUALITAT

Els peons de l'estratègia de José María Aznar

Camí de la Moncloa

L'onzè congrés del PP ha marcat el punt de sortida. El PP es presenta com un partit de govern, amb un presidenciable indiscutible. Als Països Catalans, les tres seccions del PP preparen les seves estratègies. Però alguns n'han quedat al marge.

Va ser un exemple de la política posada al servei de la imatge. El més important és de transmetre, mitjançant l'espectacularitat, sensacions de poder i de realitats convincents. L'onzè congrés del Partit Popular, acabat de desenvolupar a Madrid, ho va aconseguir. El PP, després del bany de masses, de llums i d'aplaudiments del Palau de Congressos, és un partit de govern, i el seu líder, José M. Aznar, ja va pel camí de la Moncloa, camí que pot recórrer amb més temps o menys.

D'això, ja n'estaven convençuts, naturalment, els seus militants, però aquest congrés no anava pas dirigit a ells, sinó al conjunt de la societat. L'Aznar de després del congrés de Madrid no és l'Aznar de després del congrés de Sevilla, d'ara fa tres anys. És un Aznar investit, pels seus i per l'opinió pública, de la presidenciabletat, però també és un Aznar que, aquests tres darrers anys, la crisi del socialisme espanyol ha ajudat a consolidar com una alternativa possible. En ter-

cer lloc, també és alternativa perquè ha sabut cohesionar i modernitzar el seu partit, superant els històrics dèficits democràtics que arrossegava la dreta espanyola.

Per a assolir l'ambició objectiu de seure a la Moncloa, el president del PP va ensenyar les seves cartes. En el seu llarg camí, la batalla no està pas entre dretes i esquerres, sinó entre canvi i continuisme. Es tracta de captar vots més enllà de l'àmbit sociològic del PP, a base de centrar el partit i d'oferir un programa de regeneració de tots els àmbits de la vida política i econòmica d'Espanya. En el llenguatge del PP, les paraules a utilitzar amb més èmfasi a partir d'ara han de ser canvi, il·lusió, renovació i ètica.

Aviciat pels seus, i amb el suport d'una unanimitat aclaparadora, Aznar va presentar la seva recepta per a canviar el canvi que els socialistes van prometre fa deu anys. Les bases del programa del canvi popular són: recuperar les institucions democràtiques reformant el reglament del Congrés i la legislació sobre el

finançament dels partits; independència del poder judicial per a recuperar la credibilitat de la política; competitivitat: crear llocs de treball, congelar la pressió fiscal, reduir el dèficit i iniciar un procés de privatització del sector públic amb vista a relançar l'economia. Es tracta de mesures contra la crisi política i econòmica, proposades, en definitiva, com a solucions per als problemes que més desgasten el govern socialista i el PSOE mateix.

Després d'aquest congrés, dissenyat i planificat pel veterà Martín Villa, el PP afronta de nou la realitat. El que realment mesurarà l'èxit o el fracàs d'aquest congrés seran les pròximes eleccions generals, que es faran previsiblement al mes de novembre, i el resultat de les quals no depèn solament del que faci el PP, sinó sobretot, del que no faci o faci malament el PSOE. Perquè, d'entrada, Aznar no té res de guanyat. Té imatge, té programa, això prou, però ha de quadrar els números en vots i en diputats. I els números surten de tot l'estat, on els so-

cialistes tenen una presència territorial homogènia, però on els populars tenen grans buits. Són dèbils a Andalusia, veritable pedra de toc de tota consulta a nivell estatal, i minoria política a Euskadi i al Principat. La manca de presència en aquests territoris dificulta enormement la formació d'una majoria popular al Congrés i, per tant, l'accés d'Aznar a la desitjada presidència del govern.

A casa nostra, el PP parteix de situacions diverses: governa, amb majoria i tranquil·litat, a les Balears, on té per rival un socialisme feble i en hores baixes. Alterna poder amb els socialistes al País Valencià, on regeix els ajuntaments de València i Castelló i fa oposició a les Corts, de majoria socialista; però també rivalitza electoralment amb el regionalisme conservador d'Unió Valenciana. I al

Principat, amb set diputats al Parlament, es troba minoritzat políticament davant Convergència i Unió, que li impedeix d'obtenir una representació important. Partint d'aquesta realitat diversa, les repercussions de l'onzè congrés popular en les respectives seccions regionals dels Països Catalans també han estat diferents. D'antuvi, una coincidència: el congrés ha estat valorat per totes tres seccions del partit positivament, o amb eufòria i tot, com en el cas d'Aleix Vidal Quadras, president del PP de Catalunya, que, en declaracions a aquesta revista, el definia com "un punt sense retorn que modifica de forma radical el mapa polític espanyol". A partir d'aquí, l'aplicació de l'estratègia a seguir es farà d'acord amb l'especificitat de cada realitat regional, bo i tenint en compte que en alguns casos el congrés ha significat l'aval de la política seguida fins ara pels seus dirigents, com en el cas de Canellas, però que també ha significat *aparcar-ne* d'altres, com Pedro Agramunt, en benefici de Rita Barberà. El que és Vidal Quadras, n'ha sortit reforçat, si bé és

possible que hagi de modificar alguns aspectes del seu missatge.

LA CONSOLIDACIÓ DE VIDAL QUADRAS

La incorporació d'Aleix Vidal-Quadras a la nova direcció estatal del PP significa, d'entrada, una ratificació de la seva posició com a líder dels populars del Principat i allunya la possibilitat de noves lluites intestines, almenys fins passades les eleccions generals. Jordi Fernández Díaz, principal rival de Vidal Quadras, ha quedat fora dels organismes de direcció estatal, però hi ha entrat Josep Curto, actual secretari general i home fidel a l'actual president. Aquests dos nomenaments reflecteixen, segons que manifestava Vidal Quadras mateix, "la per-

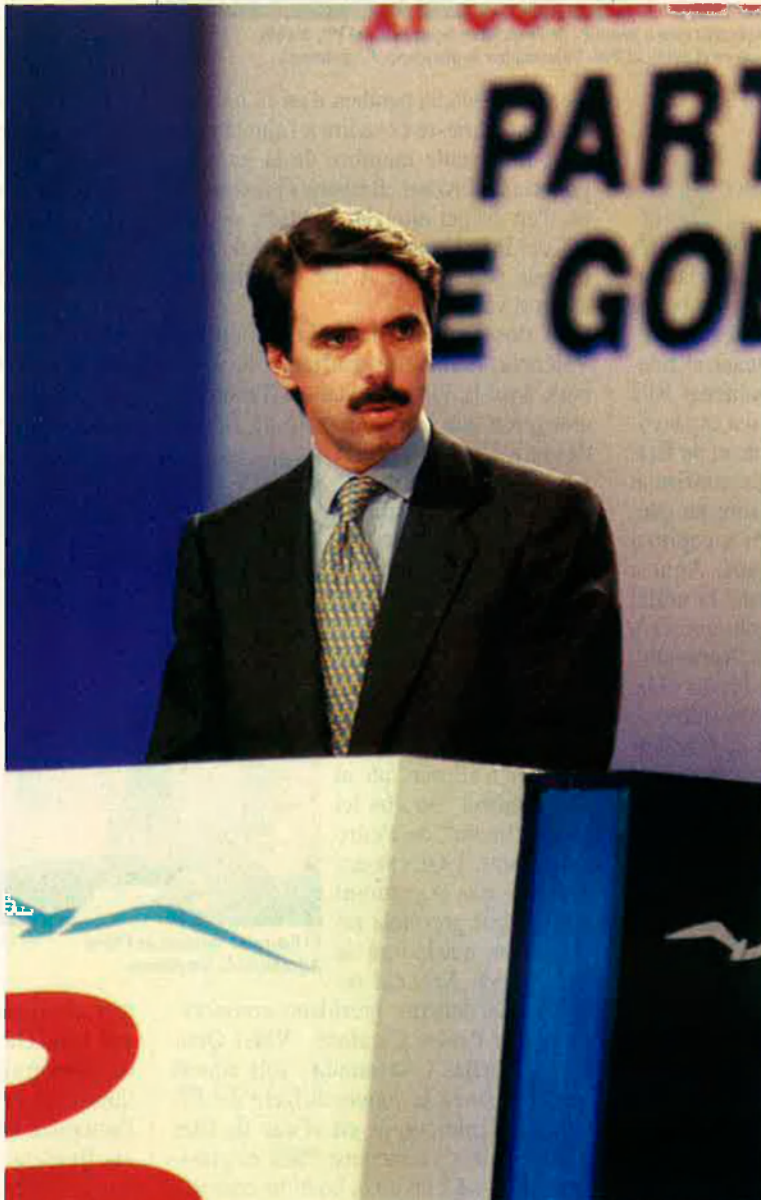
fecta concordança de criteris entre la direcció catalana del PP i el president José M. Aznar" i són una ampliació "significativa" del pes dels populars catalans a Madrid.

L'objectiu del PP de Catalunya, en les properes eleccions generals espanyoles, és de doblar el nombre de diputats —passar dels quatre actuals a vuit— i provar d'atènyer la frontera dels 500 mil vots, xifra obtinguda en 1982. Els populars, tal com explica el seu president, miraran de fer arribar "a cada ciutadà del nostre país la convicció que només des d'un projecte viable de govern a nivell espanyol és possible defensar de forma eficient els interessos propis de Catalunya". Ara, l'especificitat del mapa polític català obligarà a fer alguns equilibris. La consigna post-congressual és de presen-

tar-se a tot arreu com a alternativa de govern, i amb un sol líder, Aznar. Però el PP del Principat ha centrat sempre una bona part del seu discurs en la ineficàcia del nacionalisme, amb l'intent de captar vot conservador, i alhora espanyolista.

Però també caldrà *tocar* els socialistes. Aleix Vidal Quadras considera que l'objectiu prioritari de la seva formació amb vista a les pròximes generals "no és d'avaluar els programes i la gestió de CDC", per més que consideri que l'existència de diversos nacionalismes a l'estat "fracciona" el vot de centredreta i, per tant, beneficia els socialistes. Doncs bé, la identificació entre socialisme i nacionalisme serà una de les línies electorals dels populars del Principat, a fi d'aparèixer com l'única solució viable i pragmàtica a la situació actual.

I centraran aquesta identificació en la figura de Miquel Roca, cap de llista per CiU. Pel president del PP del Principat, "votar Miquel Roca, equival, en la pràctica, a reforçar les possibilitats dels socialistes de mantenir una política que ha perjudicat de

La crisi del socialisme espanyol ha consolidat Aznar com una alternativa possible.

ARXIU

El nomenament de Rita Barberà (esquerra) com a membre de l'executiva espanyola del PP, decidit per Aznar, ha instaurat un bicefalisme en el partit al País Valencià per la presència d'Agramunt. RAFA GIL

forma molt notable Catalunya”.

RITA BARBERÀ, LA 'DAMA DE FERRO'

Al País Valencià, el resultat del congrés té, principalment, una lectura en clau interna, de canvi de protagonistes, a banda de la lectura estrictament política, de relançament d'un projecte. Quant al liderat, la decisió d'Aznar de nomenar Rita Barberà membre de l'executiva espanyola, ha instaurat un bicefalisme, el de Barberà-Agramunt. Si l'una s'ha confirmat com el braç dret d'Aznar, l'altre ha quedat —sols oficialment— com a capítol dels conservadors valencians. Aquest doble liderat posa en entredit la unitat del PP al País Valencià. No obstant això, el president regional, Pedro Agramunt, assegura tot el contrari. “Al PP no hi ha ni sector Agramunt ni sector Barberà. Des de que estic en el PP no hi ha famílies. Això ha passat a la història”. Agramunt nega que la seva exclusió de l'executiva vingui del fet que ell sigui un home de Fraga, pel qual sent un gran respecte i admiració: “Jo vaig entrar en el partit l'estiu del 1989, quan Fraga va designar Aznar president del PP; és a dir, hi vaig entrar al mateix temps que Aznar”. Però encara que Agramunt afirmi que el congrés no significa cap canvi en el liderat dels populars valencians, la realitat és una altra, perquè el líder popular sortit d'aquest congrés no ha estat ell, sinó l'alcalde de València, Rita Barberà.

En sols tres mesos, la vida política de l'alcalde ha fet un tomb de 180 graus.

De tenir l'alcalde pendent d'un fil ha passat a assegurar-se la cadira a l'ajuntament i ser nomenada membre de la guàrdia pretoriana d'Aznar. Barberà s'ha convertit, d'un dia per altre, en la “dama de ferro” del País Valencià, i en el peó de l'estratègia política que Aznar vol traçar en territori valencià.

Els dos regidors de l'Ajuntament de València, homes de confiança de Barberà, José L. Olivás i Manuel Tarancón, asseguren que la incorporació de l'alcalde a l'executiva del partit ve, més que res, de la seva “experiència de govern al davant de l'alcalde”. Per Tarancón, la inclusió de Barberà està en la decisió d'Aznar d'incloure a la direcció del partit “totes les experiències i sensibilitats existents”. Ambdós coincideixen a afirmar que el nomenament “no s'ha fet en detriment” de Pedro Agramunt. I Olivás assenyala que Agramunt no és l'únic president regional que queda fora de l'executiva. Ara, cal recordar que dels tres presidents conservadors dels Països Catalans —Vidal Quadras, Cañellas i Agramunt— sols aquest no ha entrat en la cúpula dirigent del PP. Segons Agramunt, és ell el cap de files dels populars valencians: “Sóc el president regional i, en això, ho hi ha canvis”. Per Agramunt, la presència de Vidal

Quadras i Cañellas en l'executiva ve del fet que “tant a Catalunya i a les Balears com al País Basc hi ha una realitat diferent que no té res a veure amb la nostra”.

La possibilitat de guanyar les properes eleccions generals al País Valencià obliga els populars a donar sensació d'unitat. Així, fonts internes del PP asseguren que no hi ha sectors enfrontats. “Plantejar una divisió entre partidaris de Barberà o Agramunt és simplificar el problema. Els militants estem tan units com amb Madrid. Tenim la sensació d'estar en un bon moment. Nosaltres no perdem el temps esbrinant qui està amb l'un o qui està amb l'altre. Això és el que féu perdre el govern a la UCD, i és el mateix que deteriora ara el PSOE”.

Segons les enquestes en mans dels populars, al País Valencià el PP es troba per damunt del PSOE, en intenció de vot decidit. En aquest sentit, des del PP asseguren que al novembre passat el partit es trobava 2,5 punts per sobre dels socialistes. Els conservadors valencians afirmen que els 300.000 indecisos són els que poden declinar el triomf en un sentit o altre. Per ells la victòria està al seu abast a Castelló, i obtindrien igualtat a les comarques d'Alacant i València. La Ribera, amb la darrera decisió del Tribunal Suprem d'anul·lar el judici de Tous i amb la divisió existent entre els socialistes, pot inclinar el vot cap els populars. Igualment, els conservadors asseguren que el

El lideratge valencià de Pedro Agramunt es questionat. RAFA GIL

seu discurs polític no canviarà pel fet de ser més a prop que mai de la Moncloa. El president del PP i portaveu a les Corts valencianes, Pedro Agramunt, afirma que el seu discurs es mantindrà en la mateixa línia que abans: “Defensarem les mateixes reivindicacions, com hem fet des de l'oposició; apostem per la independència del poder judicial i l'establiment de determinats mecanismes que contribueixen a evitar casos de corrupció”. Així mateix,

els populars pensen criticar al Consell valencià i al PSPV-PSOE de “pecar de conformistes davant Madrid” en les qüestions referents a la construcció de l'autopista amb Madrid, l'autovia València-Bordeus i en la reivindicació en favor de València del TGV. Propostes que, juntament amb el transvasament de l'ai-

Gabriel Canellas, president de les Balears, també ha passat a formar part de la direcció estatal del PP. JOAN CEJA

gua de l'Ebre al País Valencià, han estat aprovades en aquest congrés.

TRANQUIL·LITAT DE CANELLAS

A les Illes, el congrés popular ha servit perquè els conservadors se sentissin més segurs que mai davant les eleccions de la tardor. Canellas sempre ha estat segur de guanyar, però ara, a més, tindrà una imatge a Madrid -Aznar- que li pot aportar encara més vots. Fins ara la imatge del PP de Madrid no era res per al PP de les Illes.

Enguany, i per raons demogràfiques, les Balears escolliran set diputats en lloc de sis. A les últimes eleccions el PP n'obtingué 4, i 2 el PSOE. Amb set, la proporció més lògica fóra 4 i 3, favorables al PP, però en aquests moments l'objectiu del PP és d'arrasar amb un 5 a 2. El PP ha sortit reforçat del congrés. Canellas, juntament amb Abel Matutes, forma part de la nova direcció estatal. El discurs del president del Govern Balear, de 45 minuts i presentat per Aznar i Fraga, fou precedit d'un elogiós "model a seguir". I és que el model del PP de Balears agrada a Madrid, gràcies al fet que Canellas els presenta una situació política de les Illes poc menys que idíl·lica, tot gràcies a la tasca del seu govern. Com a indicatiu, cal destacar que Aznar començarà divendres la pre-campanya electoral a Mallorca amb un acte amb la tercera edat, on esperen reunir tres mil jubilats. Serà la "presentació en societat" del candidat Aznar.

El nacionalisme popular

Impregnant tots els discursos dels dirigents populars, el nacionalisme tingué un paper destacat en el congrés del PP. Es tractava de desmentir una acusació i de demostrar que ells ho eren més. L'acusació, indirecta, venia de l'afirmació reiterada des de les files del socialisme espanyol que el PSOE és l'únic partit que pot garantir la integritat territorial d'Espanya. Per eliminació, el PP no. Doncs, sí. I ho van voler deixar clar, entrant en competició amb els seus rivals socialistes sobre quin dels projectes és més *patriòtic*. El PP, a més de presentar-se com a regenerador de l'ètica política i com a motor del relleu econòmic, es va presentar també com a garant de la unitat de l'estat. Aznar no va estalviar el terme a l'hora de recordar la necessitat de recuperar el concepte de "pàtria" i la idea d'Espanya, que "a vegades, sembla adormida". El nou presidenciable fou taxatiu: "No és moment de particularismes, sinó d'integració generosa".

Poc debat va haver-hi sobre l'estat de les autonomies en els discursos de plenari. La comissió de política autonòmica va aprovar dues particularitats: la cessió del 15% de l'IRPF i una proposta en favor de l'administració única. La primera, entesa més com una futurible necessitat post-electoral, i la segona, fruit del *pes* i la insistència de Manuel Fraga, en tot moment imbuït de galleguisme. La por expressada per l'ex-ministre franquista Fernando Suárez, del desmembrament que pot significar l'administració única, va ser tranquil·litzada per la rèplica del vice-president del PP, Mariano Rajoy, el qual recordà que això no volia pas dir cedir la titularitat de les competències, sinó només la gestió.

Les propostes de la ponència sobre política autonòmica disten molt poc de l'actual política que duu a terme el govern socialista: homogeneïtzació competencial i cooperació entre totes les autonomies, amb un sol objectiu: "tancar" el mapa autonòmic. Ara com ara, sembla que ningú no vulgui per soci de govern un nacionalista. Les eleccions són a prop, i ser *mal patriota* és una mala carta electoral per a guanyar vots. Després, quan només quedin els números, ja veurem.

Aleix Vidal Quadras, president del PP al Principat, vol doblar-hi els vots. JORDI MORERA

fensor de la idiosincràsia balear i reclamant per a ell mateix la categoria de màxim exponent del que ha de fer un bon governant: posar les bases perquè sigui la societat qui dinamitzi la vida econòmica, social i cultural.

Si UM es presentés -en coalició o sense- obligaria Canellas a atacar-la, tot aprofitant les desavinences i els desequilibris interns d'aquesta formació. Si no es presenten, el PSM podria recollir una part del vot de centre i apropar-se a les xifres necessàries per a aconseguir un diputat. En aquest cas, també provocarien la reacció de Canellas, perquè l'escó seria, naturalment, a costa del PP.

Vicent Lafora
Pere Martí
Miquel Payeras

P. M.